

Yhteenveto; Rahapelijärjestelmän uudistamista koskevan hankkeen kuulemistilaisuus 28.11.2023

Kuulemistilaisuus

Sisäministeriö järjesti tiistaina 28.11.2023 laajan sidosryhmäkuulemistilaisuuden. Tilaisuuden kutsua sai kutsuttujen lisäksi välittää edelleen sidosryhmille ja muille tahoille, jotka voisivat olla kiinnostuneita osallistumaan tilaisuuteen. Tilaisuuteen osallistui yhteensä noin 60 osallistujaa eri sidosryhmistä. Tilaisuuteen osallistui muun muassa rahapelihaittojen ehkäisyn ja hoidon asiantuntijoita, rahapeliyhteisöjen edustajia, viranomaisia, media-alan edustajia, urheilujärjestöjen edustajia sekä eri yhdistysten ja yritysten edustajia. Tilaisuudessa kuultiin puheenvuorot yhteensä 38 eri organisaation edustajalta. Tilaisuutta varten sisäministeriölle toimitetut esitykset ja kirjalliset lausunnot on julkaistu hankesivulla ([SM053:00/2023](https://sm053.00/2023)).

Tilaisuuden avasi rahapelijärjestelmähankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja valtiosihteeri Juha Martelius sisäministeriöstä, jonka jälkeen hankkeen vastuuvalmistelijat esittelivät hankkeen taustan sekä tavoitteet ja kertoivat tarkemmin hankkeessa selvitettävistä asiakokonaisuuksista sekä hankkeen aikataulusta.

Tilaisuuden osallistujia oli pyydetty ilmoittamaan etukäteen mahdollisesta puheenvuoron pitämisestä. Tilaisuudessa puheenvuoron pitivät seuraavien organisaatioiden edustaja: Peluuri, Suomen Pokerinpelaajat ry, Rahapeliala ry, CEACG, Helsingin yliopisto, Poliisihallitus, Medialiitto ry, Suomen Olympiakomitea, Päivittäistavarakauppa ry, Veikkaus Oy, Sosped-säätiö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Suomen Hippos ry, Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry, PAF (Ålands Penningautomatförening), The Finnish Gambling Consultants Oy, Suomen Urheiluvendonjohjat ry, MTV Oy, Veikkausliiga ja Suomen Palloliitto ry, Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta, Terveystieteiden tutkimuskeskus, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Finanssiala ry, Eventio Group Oy, Sovatek-säätiö, RadioMedia ry, Suomalainen Rahapeliyhdistys Ry, Tiltti, Suomen Jääkiekkoliitto ry, Finnplay Technologies Oy, Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry, A-klinikkasäätiö, Jatko aika ry, Commit Oy, Asianajotoimisto Legal Gaming, Tapahtumateollisuus ry, Svenska Postkodlotteriet AB, Liikennepalvelukauppiat ry ja Sanoma Oyj.

Osallistujilta pyydettiin etukäteen näkemyksiä etenkin hankkeen asettamis päätöksessä määritellyistä hankkeesta selvitettävistä asiakokonaisuuksista.

Hankkeessa selvitettäviä asiakokonaisuuksia ovat:

- 1) lisenssijärjestelmän piiriin sisällytettävät rahapeliyhtymät
- 2) lisenssimenettely ja -maksut
- 3) verotus
- 4) Veikkaus Oy:n erityistehtävä sekä kilpailu- ja yhtiöoikeudelliset kysymykset
- 5) rahapelien toimeenpano

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

- 6) rahapelihaittojen seuranta, tutkimus, arviointi sekä ehkäisy ja hoidon kehittäminen
- 7) rahapelitoiminnan valvonta, viranomaisen toimivaltuudet ja rahoitus
- 8) väärinkäytösten ja rikosten estäminen sekä kuluttajansuoja
- 9) rahapelien markkinointi ja sponsorointi
- 10) keskitetty pelinestojärjestelmä ja muut tarvittavat rahapelaamisen hallinnan välineet
- 11) keinot järjestelmän ulkopuolisen rahapelitarjonnan ja -markkinoinnin torjumiseksi

Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti hankkeessa selvitetään raha-automaattien siirtämistä erillisiin valvottuihin tiloihin.

Esitetyjä näkemyksiä hankkeen asiakokonaisuuksiin

Alle on tiivistetysti nostettu esille tilaisuudessa esitetyjä sekä sisäministeriölle toimitettuihin kirjallisiin lausuntoihin sisältyneitä näkemyksiä hankkeen asiakokonaisuuksiin. Kaikki tilaisuutta varten sisäministeriölle toimitetut esitykset ja kirjalliset lausunnot on luettavissa kokonaisuudessaan hankesivulla ([SM053:00/2023](https://sm053.00/2023)).

Rahapelihaittojen ehkäisy ja torjunta

Rahapelihaittojen ehkäisy ja torjunnan osalta puheenvuoroissa todettiin, että rahapelihaittojen ehkäisy ja torjunnan tulisi olla hallitusohjelmassakin kirjatun mukaisesti uuden lain tavoite.

Puheenvuoroissa nousi esille, että lisenssijärjestelmään siirrettäväksi kaavailut pelimuodot ovat eniten rahapelihaittoja ja riippuvuutta aiheuttavia ja sen vuoksi näiden tiukka sääntely on pelihaittojen ehkäisy keskiössä. Olennaista on, että rahapelien haitallisuutta, saatavuutta ja näkyvyyttä vähennetään. Lisäksi nostettiin esille, että tarvitaan panostusta haitoista valistamiseen. Esimerkkinä nostettiin kampanjat ja varoitusmerkinnät tupakkatuotteiden tapaan. Laadukkaat ja saavutettavat tuki- ja hoitopalvelut tulee myös varmistaa.

Nostettiin esille, että vastuu pelihaittojen ehkäisystä kuuluu myös rahapelioperaattoreille ja niille tulisi asettaa entistä selkeämpi ja kattavampi vastuu asiakkaista, sekä siitä, että rahapelitoiminta on vastuullista ja ehkäisee rahapelihaittoja.

Lisäksi puheenvuoroissa nostettiin esille rahapelaamisen alaikärajan nostaminen nykyisestä 18 vuodesta 20 tai 21 vuoteen.

Suomen Hippos ry totesi puheenvuorossaan, että hevospelaamisen erityispiirteet on otettava huomioon lainsäädännön vastuullisuustoimenpiteitä säädettäessä ja että tutkimusten mukaan hevospelaaminen ei ole merkittävästi yhteydessä ongelmapelaamiseen. Suomen Hippos ry:n mukaan pelituotteille tulisi määrittää tutkimukseen (THL, Peluuri) perustuva riskiluokitus, jossa riskialttiimmilla pelituotteilla olisi tiukemmat rajoitukset. Suomen Hippos ry:n näkemyksen mukaan tällainen järjestelmä voisi käytännössä tarkoittaa erilaisia talletus- ja tappiorajoja riippuen pelituotteiden riskiluokituksesta.

Muutamissa puheenvuoroissa nostettiin esille, että uudistuksen läpiviemiselle hallitusohjelmassa asetettu aikataulu on liian tiukka, mikä vaarantaa hallitusohjelmassa edellytetyn huolellisen selvitystyön eikä aikataulu edesauta muun muassa haittojen ehkäisy kannalta parhaan mahdollisen mallin kehittämistä.

Rahapelitoiminnan valvonta

Rahapelitoiminnan valvonnan osalta nostettiin esille, että tulisi olla yksi taho, jolla olisi riittävät resurssit, toimivaltuudet sekä keinot valvonnan tehtäviin. Todettiin, että valvonnan resursseja tulisi lisätä huomattavasti nykyisestä. Esille nostettiin, että valvonnan tulisi kohdistua järjestelmän sisäiseen sekä järjestelmän ulkopuoliseen rahapelitoimintaan. Mikäli valvontaa ei kohdisteta järjestelmän ulkopuoliseen rahapelitarjontaan, saattaa se laskea kanavointikykyä, sillä rahapelioperaattoreiden kiinnostus lisenssin lunastamiseen ja virallisen järjestelmän sääntöjen puitteissa toimimiseen laskisi. Lisäksi nostettiin esille, että valvonnassa on huomioitava myös rahanpesulainsäädännön noudattaminen.

Nostettiin esille, että lisenssiehtojen rikkomisesta tulee aiheutua merkittäviä sanktioita mikä osaltaan ohjaisi rahapelioperaattoreita toimimaan vastuullisesti. Rahapelioperaattoreiden toimintaa ja sääntöjen noudattamista tulisi seurata aktiivisesti.

Rahapelioiden markkinointi ja sponsorointi

Nostettiin esille, että markkinointi eri muodoissaan lisää rahapelihaittoja ja on erityisen haitallista lapsille, nuorille aikuisille (18-24-vuotiaat) ja erilaisille haavoittuvaisille ryhmille, kuten rahapelihaittoja kokeville ja niistä toipuville. Todettiin, että kaikkein eniten haittoja aiheuttavat rahapelit on nyt tulossa mahdollisesti markkinoinnin piiriin, mikä tulee suurella todennäköisyydellä lisäämään rahapelihaittoja.

Tilaisuudessa nostettiin esille, että markkinoinnille ja mainonnalle on siksi asetettava tiukat rajoitukset. Rajoitusten tulisi kohdistua markkinoinnin sisältöön, kanaviin, ajankohtaan sekä paikkaan. Haittojen ehkäisyn näkökulmasta todettiin, että sponsorointia ei tulisi sallia. Markkinoinnin tulisi olla tiukkaan säänneltyä ja siinä tulisi huomioida erityisesti lasten ja nuorten aikuisten (18-24-vuotiaat) suojeleminen markkinoinnilta kaikissa kanavissa ja ympäristöissä.

Media-alan edustajien puheenvuoroissa korostettiin, että mainonta kotimaisessa mediassa on vastuullista ja maltillista ja mainonnalla on nykyiselläänkin itsesääntelyn rakenteet. Mainonta tulisi sallia kotimaisissa medioissa välineistä riippumatta. Aikarajoitusten asettaminen mainonnalle koettiin olevan reilun kilpailun vastaisena ja se koettiin myös tehottomana lapsiin ja nuoriin kohdistuvan markkinoinnin estämisen keinona, sillä suurin osa lasten ja nuorten median kulutuksesta suuntautuu erilaisiin suuriin kansainvälisiin alustoihin, jossa todettiin olevan käytössä algoritmimainontaa. Media-alan puheenvuoroissa nostettiin lisäksi esille, että sääntelyn kohteena tulisi olla itse rahapelit ja niiden tarjoaminen eikä markkinointi.

Rahapeliala ry totesi esityksessään markkinoinnin olevan tärkeä väline ohjaamaan kuluttajat säänneltyyn markkinaan ja markkinoinnin tulisi olla lähtökohtaisesti sallittua lisenssinhaltijoille. Samalla markkinointia tulisi kuitenkin säädellä peliongelmiin torjumiseksi. Markkinointikielolla olisi Rahapeliala ry:n mukaan merkittävä negatiivinen vaikutus Suomen markkinan kiinnostavuuteen kansainvälisten rahapelioperaattorien näkökulmasta ja markkinointikielto johtaisi matalaan kanavointiasteseen ja uudistuksen epäonnistumiseen.

Myös Veikkaus Oy totesi esityksessään, että luvallisilla toimijoilla tulee olla mahdollisuus markkinoida.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) totesi esityksessään, että rahapelaamisen markkinointia tulee säädellä tehokkaasti. THL:n mukaan mainontaa ei tule kohdistaa alaikäisiin, nuoriin aikuisiin eikä haavoittuviin henkilöihin, esimerkiksi ongelmallisesti pelaaviin ja ikääntyneisiin.

Sovatek-säätiö totesi lausunnossaan, että järjestelmämuutos lisää markkinoilla olevien laillisten toimijoiden määrää nopeasti ja näin ollen kasvattaa ja monipuolistaa huomattavasti markkinointia ja sitä kautta rahapelioiden näkyvyyttä. Rahapelihaittojen ehkäisyn ja hoidon resurssien lisääminen on tämän takia välttämätöntä. Sovatek-säätiön mukaan erityisen tärkeää on kiinnittää huomiota muun muassa nuorten aikuisten rahapelaamiseen ja seurata lisääntyvän markkinoinnin vaikutuksia alaikäisiin.

Suomen Palloliitto ry katsoi, että rahapelaamisen kanavoinnin maksimointi mahdollistaa haittojen ehkäisyn, joten on tärkeää, että lainsäädäntökehikko tehdään sellaiseksi, että laillisilla ja luvanvaraisilla toimijoilla on mahdollisuus toimia, joten sponsorointi ja näkyvyysmainonta on sallittava riittävän vapaasti. Veikkausliiga katsoi, että jos urheilun sponsorointi ja sitä kautta valvotusti harjoitettava rahapeliyhtiöiden mainonta urheilutapahtumissa ja muissa kanavissa ei ole mahdollista, niin luvattomien yhtiöiden harjoittama urheilulähtöinen rahapelimainonta vaikuttajamarkkinoinnissa, suomenkielillä urheilun sisältösiivuilla ja muualla netissä ja kaapeli-tv:ssä jatkuu ja voimistuu.

Suomen Olympiakomitea katsoi, että tulevan järjestelmän tulee mahdollistaa vastuullinen ja riittävän laaja-alainen markkinointi esimerkiksi urheilutapahtumissa, jotta lisenssijärjestelmään hakeutuu toimijoita ja kulutus siirtyy luvalliseen rahapeli-toimintaan.

Rahapeliala ry:n mukaan sponsoroinnin rajoittaminen osittain tai kokonaan ei tue uudistuksen tavoitteita. Suurimpana häviäjänä olisi Rahapeliala ry:n mukaan suomalainen urheilu ja tapahtumateollisuus. Rahapeliala ry:n mukaan vedonlyöntiyhtiöiden houkuttelemisen säänneltyyn markkinaan on avainasemassa korkean kanavointiasteen saavuttamisessa. Sponsoroinnin ei voida Rahapeliala ry:n mukaan olettaa lisäävän haittoja enemmän verrattuna johonkin toiseen markkinoinnin muotoon, eikä sen rajoittaminen näin ollen ole perusteltu tai tehokas tapa vähentää pelihaittoja.

Talletus- ja tappiorajat sekä peliestorekisteri

Peluuri totesi puheenvuorossaan, että järjestelmään tulisi sisältyä keskitetty pelidatarekisteri ja pelirajoituskokonaisuus ja käytössä tulisi olla kaikkia rahapelien tarjoajia koskeva yhteinen talletusraja ja pelinestorekisteri.

Sovatek-säätiö toteaa lausunnossaan, että käyttöön on otettava keskitetty rekisteri, jonka kautta voi estää kaiken pelaamisen ja rahapelimarkkinoinnin. Sovatek-säätiön mukaan tulisi lisäksi kehittää kaikkia lisenssitoimijoita koskevia yhteisiä pelinhallintavälineitä ja ottaa käyttöön yhtenäiset tappiorajat.

THL:n mukaan rahapelihaittoja ehkäistään parhaiten säätämällä tehokkaasta keskitetystä pelirajoituskokonaisuudesta, johon sisältyvät tappio- ja talletusrajat, peliestot, pelikiellot ja markkinointiestot.

Rahapeliala ry:n mukaan universaalit talletus- ja tappiorajat romahduttaisivat järjestelmän tuotot ja kanavointiasteen ja tavoite pelihaittojen torjumisesta kääntyisi itseään vastaan. Rahapeliala ry:n mukaan ongelmapelaajat siirtyisivät tappiorajan täyttymisen jälkeen pois järjestelmän piiristä, eikä heitä saataisi helposti palaamaan säännellyn pelaamisen piiriin ja ongelmapelaajat jäisivät tällöin myös pois avun ja vastuullisen pelaamisen työkalujen piiristä.

Veikkaus Oy:n mukaan tappiorajojen tulisi olla yhtiökohtaisia. PAF totesi, että kansalliset talletusrajat ovat välttämätön työkalu. Tätä varten on olemassa ratkaisuehdotus. Urheiluvedonlyöjät ry totesi, että pelaaja- tai pelaajaryhmäkohtaisesti asetettavat panosrajoitukset tulisi kieltää.

Pienimuotoinen rahapelitoiminta yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi

Suomen Olympiakomitea nosti puheenvuorossaan esille, että on tärkeää tehdä toimia, joilla helpotetaan järjestöjen omaa varainhankintaa, sillä hallituskauden aikana esitetään kansalaisjärjestöjen valtionavustuksiin leikkauksia. Uudistuksessa tulisi Olympiakomitean mukaan mahdollistaa yleishyödyllisten toimijoiden pienimuotoisen rahapelitoiminnan lisenssi. Lisenssin mahdollistaminen ja vapautus arpajaisverosta tukisi yleishyödyllisiä tavoitteita, esimerkiksi voittoa tavoittelemattomien urheilujärjestöjen varainhankintaa. Olympiakomitea totesi esityksessään, että bingopeli, nettibingo sekä paperi- ja digiarvat tulisi sisältyä yleishyödyllisten toimijoiden lisenssiin. Peleissä voisi voittoina olla sekä rahaa että tavaroita.

Myös Eventio Group Oy nosti puheenvuorossaan esille yleishyödyllisten toimijoiden omaehtoisen varainhankinnan merkityksen korostumisen julkisten tukien vähentyessä. Tällä voitaisiin vahvistaa Eventio Groupin mukaan järjestöjen elinvoimaisuutta.

Svenska Postkodlotteriet esitti myös, että uudistuksen yhteydessä tulisi Ruotsin mallin mukaisesti mahdollistaa rahapelien toimeenpano yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi. Kyse olisi alemman riskin rahapelituotteista, joiden toimeenpanolla voitaisiin turvata pitkällä aikavälillä yleishyödyllisten toimijoiden toimintaedellytyksiä sekä tukea myös kanavointia.

Tavara-arpajaiset

Sekä Olympiakomitea että Eventio Group Oy nostivat puheenvuoroissa esille, että arpajaislakia tulisi uudistaa tavara-arpajaisia koskevien säännösten osalta vastaamaan nykyhetkeä. Puheenvuoroissa nousi esille, että tavara-arpajaiset ovat edelleen tärkeä mahdollisuus etenkin pienemmille toimijoille tehdä omaa varainhankintaa.

Kehittämisehdotuksina esitettiin muun muassa lupien enimmäispituuden pidentämistä, pienarpajaisien yhteenlasketun myyntihinnan kasvattamista, fyysisen bingohallin vaatimuksen poistamista ja nykyisen nettibingon maininnan lisäämistä lakiin. Esille nostettiin myös nettipelaamisen nostaminen selvemmin mukaan tavara-arpajaisiin ja bingopeleihin.

Kilpailumanipulaation torjunta

Suomen Olympiakomitea ja Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry nostivat esille, että vedonlyöntiyhtiöiden määrän kasvu ja online-vedonlyönti voi lisätä riskiä kilpailumanipuloinnin yleistymiseen. Lisäksi esille nostettiin, että tarjonnan lisääntyminen voi myös houkutella järjestäytyneitä rikollisuutta toteuttamaan manipulaatiota.

Kilpailumanipulaation torjunnan keinoiksi uudessa järjestelmässä nostettiin esille muun muassa markkinoille tulevien peliyhtiöiden sitouttamisen kilpailumanipulaation vastaisiin toimenpiteisiin niin, että esimerkiksi lisenssiehtoihin, asetuksiin tai lakiin kirjataan velvollisuus raportoida poikkeavasta pelaamisesta kansalliselle yhteyspisteelle. Uudistuksessa tulisi lisäksi määritellä kansallisen toimintaryhmän rooli lainsäädännössä tai asetuksessa. Nostettiin esille, että urheilupetoksesta tulisi säätää laintasolla. Lisäksi todettiin, että Suomen tulisi ratifioida Euroopan neuvoston urheilukilpailumanipulaation vastainen yleissopimus (Macolin-sopimus) ja täytäntöönpanna sopimuksen edellyttämät toimet.

Valvovalla viranomaisella tulisi olla riittävät toimivaltuudet saada tarvittavat tiedot lisenssinhaltijoilta urheilupetosrikosten tutkimiseksi ja syyteharkintaa varten.

Suomen Olympiakomitea nosti puheenvuorossaan esille, että SUEK:n rooli tulisi määritellä laissa tai asetuksessa. SUEK:lla tulisi olla oikeus saada tarkkaa vedonlyöntitietoa kaikilta yhtiöiltä sekä oikeus saada ja jakaa viranomaistietoa kansallisesti sekä kansainvälisesti.

Raha-automaattien hajasijoittelu

Päivittäistavarakauppa ry, Liikennepalvelukauppiat ry sekä Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry nostivat puheenvuoroissaan esille, että raha-automaattien hajasijoitusjärjestelmä on säilytettävä nykyisellään. Tunnistautunut pelaaminen ja uudet omavalvonnan välineet ovat tehokas keino rahapelihaittojen torjumiseksi. Puheenvuoroissa tuotiin esille, että raha-automaateista saatavilla pelituotoilla on erityisen suuri merkitys erityisesti haja-asutusalueiden kauppojen ja pienten myymälöiden toimintaedellytyksille ja mikäli myymälän kannattavuus on jo entuudestaan heikko pelituottojen lasku saattaa johtaa toiminnan lopettamiseen.

Puheenvuoroissa nousi esille, että jos raha-automaatit siirrettäisiin erillisiin valvottuihin tiloihin, tarkoittaisi se käytännössä automaattien poistumista käytöstä. Pelikoneiden sijoittaminen sermien tai vastaavien taakse aiheuttaisi pelikoneista saatavien tuottojen romahtamisen eikä yrittäjä pitäisi koneita enää tiloissaan. Myöskin pelaamisen tehokas valvonta olisi tällöin mahdotonta toteuttaa. Nostettiin myös esille, ettei yrittäjillä välttämättä ole mahdollisuutta rakentaa erillisiä pelitiloja. Puheenvuoroissa todettiin, ettei raha-automaattien sijoittelua koskeviin säännöksiin tulisi tehdä muutoksia, sillä raha-automaattien sijoittaminen erillisiin valvottuihin tiloihin merkitsisi myös hajasijoitusjärjestelmän loppua edellä esille nostettujen seikkojen vuoksi.

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry toteaa kirjallisessa lausunnossaan, että tutkimustietoa arkiympäristöihin hajasijoiteltujen rahapelikoneiden haitallisuudesta on olemassa merkittävä määrä ja muun muassa niiden rahapelaamista normalisoivasta vaikutuksesta ja että varsinaisiin toimenpiteisiin hajasijoiteltujen siirtämiseksi erillisiin valvottuihin tiloihin tulisi ryhtyä mahdollisimman pian.

Lisenssijärjestelmän piiriin sisällytettävät rahapeliryhmät

PAF nosti esille, että eBingo ja ePoker tulisi sisällyttää lisenssijärjestelmän piiriin.

The Finnish Gambling Consultantsin esityksen mukaan monopoliin jääviä rahapelejä olisi lottopelit, raaputusarvat ja fyysiset kasinot (sisältää erilliset pelipaikat). Lisenssijärjestelmän piiriin sisällytettäviä rahapeliryhmiä olisi puolestaan hevos- ja urheiluvedonlyönti (sisältää myös veikkauspelit), online-kasinopelit, digitaalisen kanavan bingo- ja erilliset digitaaliset arpapelit (eArvat).

Suomen Hippos ry totesi puheenvuorossaan, että mahdollisessa monilupajärjestelmässä hevospeleiden lisenssin tulisi kattaa oikeus tarjota hevospelejä sekä digitaalisissa että fyysisissä myyntikanavissa. Hippoksen mukaan hevospelaamisen lisenssiä ei tulisi asettaa vain digitaalisiin myyntikanaviin, vaikka fyysisen kanavan osuus olisikin vähäinen vaan sen sijaan digitaalisten että fyysisten kanavien tulisi toimia yhdessä muodostaen yhteisen "poolin", jonka perusteella asiakkaiden muuttuvakertoimiset voitot lasketaan.

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry toteaa, että jako lisenssijärjestelmän siirtyvän ja yksinoikeusjärjestelmän piirissä pysyvän rahapelaamisen välillä tulisi tehdä lähtökohtaisesti tuotepohjaisesti. Online-kasinopelejä ja online-vedonlyöntiä koskevien peliryhmien sisällä on useita rajatapauksia, joiden jakaminen lisenssijärjestelmän ja yksinoikeusjärjestelmän piirissä pysyvän toiminnan välillä tulee tarkoin punnita. Tämän punninnan lähtökohtana tulee olla objektiivisesti tarkasteltavat pelien ominaisuudet ja piirteet, eikä esimerkiksi yksinoikeustoimijan olemassa oleva jaottelu. Yhdistyksen mukaan mahdolliset rajatapaukset tulisi sisällyttää lisenssijärjestelmän piiriin, sillä laaja lisenssijärjestelmään sisällytettävä tuotepohje on omiaan takaamaan järjestelmän mahdollisimman laajan kanavointikyvyn, ja siten luomaan parhaat menestymisedellytykset järjestelmän uudistamishankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tuotteiden jakaminen myyntikanavaperusteisesti on omiaan aiheuttamaan paitsi juridisia myös käytännönläheisiä ongelmia.

Maksuliikenne- ja muut estot

Finanssiala ry esitti, että maksuliikenne-estoista tulisi luopua lisenssimallin käyttöönoton yhteydessä tehottomina. Finanssiala ry totesi esityksessään, että pankit eivät ole saaneet yhtään Poliisihallituksen ylläpitämän estolistan mukaista estettävää maksutoimeksiantoa. Lisäksi Finanssiala ry totesi, että estotoiminnon ylläpidosta koituu kustannuksia pankeille ja viranomaisille.

PAF totesi, että tulisi olla tehokas estolista lisensoimattomille toimijoille.